

Asia: VN/33074/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Laki esityksessä korostetaan, että tällä ”lakimuutoksella ei muutettaisi Alkon kansanterveydellistä tehtävää ja asemaa. Esityksen tavoitteena on luoda edellytyksiä kotimarkkinoiden kasvuille sekä suomalaisten hyvinvoinnin ja vapauden lisääntymiselle”.

Todellisuudessa alkoholin kotiinkuljetus helpottaa alkoholin saatavuutta ja tulee myös lisäämään alkoholista aiheutuvia haittoja sekä humalahakuista juomista. Jo tällä hetkellä Suomessa kuollaan muita Pohjoismaita enemmän alkoholista aiheutuviin sairauksiin ja tapaturmiin. Alkoholin suurkulutus on usein myös monien sairauksien tai tapaturmien taustatekijänä.

Miten tosiasiallisesti kotiinkuljetuksessa toteutetaan ikärajalvontaa? Tässä on suuri riski, että lasten ja nuorten mahdollisuutta saada haltuunsa alkoholia. Tai kuinka vastaanottajan päihtymystilaa arvioidaan? Esimerkiksi tällaiset tilanteet voivat olla uhkaavia myös alkoholin toimittajalle, joka luovutustilanteessa em. asioita selvittää/ kartoittaa. Kun tilanne on uhkaava, jättääkö alkoholin toimittaja jo tilatut/ maksetut tuotteet luovuttamatta?

Alkoholin kotiinkuljetus helpottaa päihteiden suurkuluttajien mahdollisuutta hankkia alkoholia; syrjäytyminen ja huono-osaisuus lisääntyy. Tällä on vaikutusta lasten, nuorten ja perheiden tilanteisiin. Onko päihtyneillä vanhemmilla kykyä huolehtia lapsista? On suuri riski, että ylisukupolvinen syrjäytyminen ja lasten sekä nuorten pahoinvointi lisääntyvät. Tämä taas lisää hyvinvointialueilla erilaisia palvelutarpeita; sosiaalipalveluita (esim. lastensuojelu), terveyspalveluita (esim. päivystys ja ensihoito) sekä mielenterveys- ja riippuvuuspalveluita. Miten jatkossa hyvinvointialueilla voidaan turvata riittävät palvelut?

On myös huomioitava, että ikääntyneiden kyky sietää alkoholia on huomattavasti pienempi. On mahdollista, jos kotiinkuljetus sallitaan, johtaa se todennäköisesti alkoholin aiheuttamien loukkaantumisten, tapaturmien ja kuolemien määrän kasvuun erityisesti ikääntyvässä Etelä-Savossa.

Etelä-Savon hyvinvointialue ei puolla alkoholilakiin esitettyä muutosta.

Kuosmanen Kimmo
Etelä-Savon hyvinvointialue